

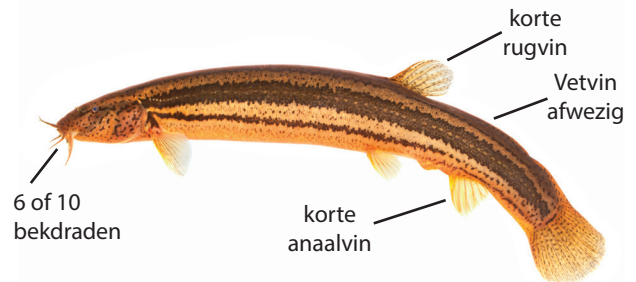
In Nederland komen twee inheemse soorten modderkruipers voor: de grote modderkruiper en kleine modderkruiper en verder nog het gelijkende bempje. Daarnaast heeft de uitheemse Noord-Aziatische modderkruiper zich gevestigd in Limburg en komt de bastaardmodderkruiper, een hybride van de kleine modderkruiper, wijd verspreid voor. Tot slot zijn op deze herkenningkaart soorten modderkruipers uit Azië opgenomen die in de internationale aquariumhandel voorkomen en zich potentieel kunnen vestigen.

Gebruik herkenningkaart:

- A:** betreft het een modderkruiper of bempje? Zie eerst de generieke kenmerken
B: tel het aantal bekdraden. Soorten met 6 bekdraden staan op de voorzijde van deze herkenningkaart, soorten met 10 bekdraden op de achterzijde
C: vergelijk daarna de verschillende soorten met de beschreven kenmerken

Generieke kenmerken

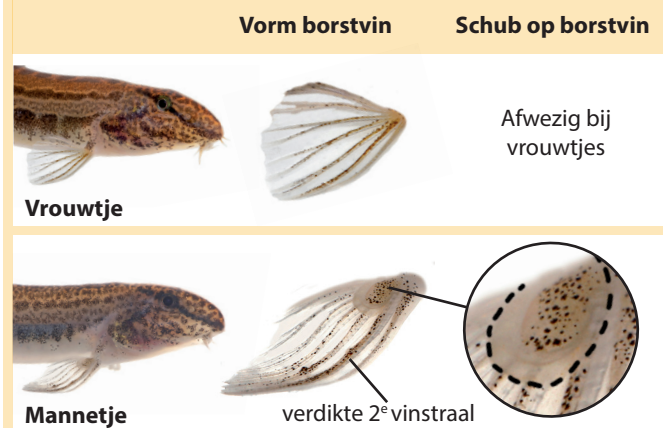
Modderkruipers en het bempje zijn te onderscheiden van andere inheemse soorten op basis van een langgerekt lichaam en een combinatie van de volgende kenmerken: 6 of meer bekdraden, een korte anaal- en rugvin en het ontbreken van een vetvin.

Mannetje of vrouwtje?

Onderscheid is te maken op basis van de vorm van de borstvinnen, die spits zijn bij de mannetjes en rond bij de vrouwtjes. Verder is bij mannetjes modderkruipers de 2^e vinstraat van de borstvin verdikt. Daarnaast hebben mannetjes van kleine modderkruiper en de uit Azië afkomstige modderkruipers (zie achterzijde) een verdikte schub (lamina circularis) boven op de borstvin.

Zie de foto's aan de rechterzijde voor de vorm van de borstvin en de verdikte schub van kleine modderkruiper ter illustratie.

Bempje (*Barbatula barbatula*)

tot 18 cm

Kenmerken

- 6 bekdraden van ongelijke lengte
- kleur: donker- tot geelbruine grondkleur met onregelmatig patroon van donkere, weinig contrastrijke vlekken
- lichaam bijna rolrond met vanaf de rugzijde afgeplatte kop

Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)

tot 11 cm

Kenmerken

- 6 korte bekdraden
- kleur: grijze tot gele grondkleur met regelmatig patroon van donkere, contrastrijke vlekken
- lichaam enigszins zijdelings afgeplat
- kleine uitklapbare stekel onder oog

Bastaardmodderkruiper (hybride: *Cobitis taenia x elongatoides x tanaitica*)

tot 14 cm

De bastaardmodderkruiper is een hybride tussen verschillende kleine modderkruipersoorten (*Cobitis taenia x elongatoides x tanaitica*). Op uiterlijke kenmerken zijn ze niet te onderscheiden van de kleine modderkruiper, behalve bij zeer grote exemplaren. Kleine modderkruiper wordt namelijk niet groter dan 11 cm, bastaardmodderkruiper kan tot circa 14 cm groot worden. Daarnaast zijn alle bastaardmodderkruipers vrouwelijk, wat zorgt voor een zeer scheve geslachtsverhouding met rond de 10 vrouwtjes op 1 mannetje. Een dergelijke geslachtsverhouding wijst op de aanwezigheid van bastaardmodderkruipers.

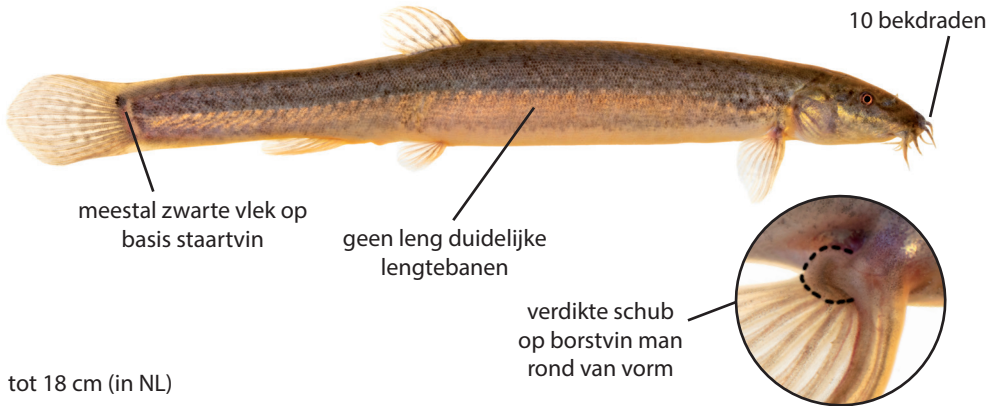
Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)

Kenmerken

- 10 bekdraden
- kleur: duidelijk patroon van donkere en lichtgeel tot oranje gekleurde lengtebanen op de flanken.
- geen zwarte vlek op basis staartvin
- mannetjes geen verdikte schub op borstvin

Noord-Aziatische modderkruiper (*Misgurnus bipartitus*)

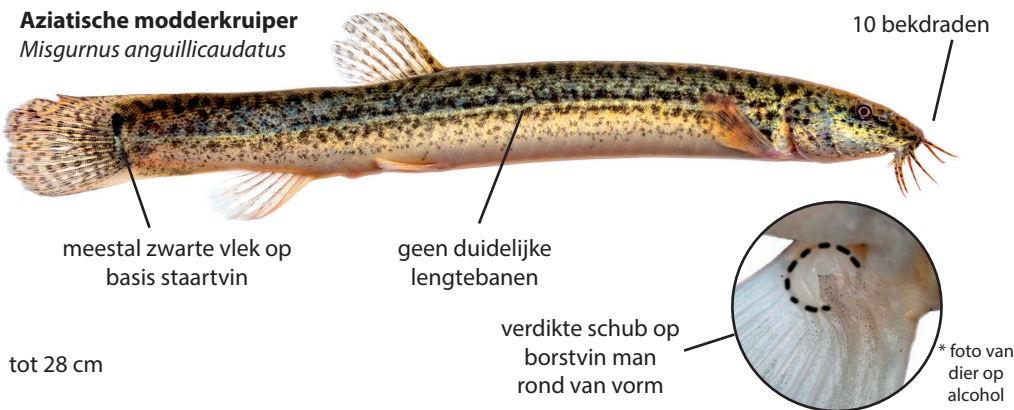
Kenmerken

- 10 bekdraden
- kleur: egaal olijfkeurig met een gemarmerd tot spikkelachtig patroon, zonder duidelijke lengtebanen.
- meestal zwarte vlek op basis staartvin
- mannetjes met verdikte schub op borstvin (vorm = rond)
- **let op:** niet te onderscheiden van de Aziatische modderkruiper!

Andere soorten modderkruipers uit Azië

In de (internationale) aquariumhandel zijn nog een aantal andere soorten modderkruipers uit Azië aanwezig, die zich potentieel ook in Nederland kunnen vestigen. Het gaat daarbij met name om *Paramisgurnus dabryanus* (die in Nederland in afgesloten vijvers een decennium weet te overleven) en de Aziatische modderkruiper (*Misgurnus anguillicaudatus*). Daarnaast zijn ook *Misgurnus mizolepis* en *Misgurnus mohoity* niet uit te sluiten in de handel. Deze modderkruipers uit Azië zijn op uiterlijke kenmerken zeer moeilijk van elkaar te onderscheiden (inclusief van de Noord-Aziatische modderkruiper). Daarnaast is er ook nog geen consensus over hun taxonomische status. Hieronder worden de twee meest in de handel voorkomende soorten toegelicht.

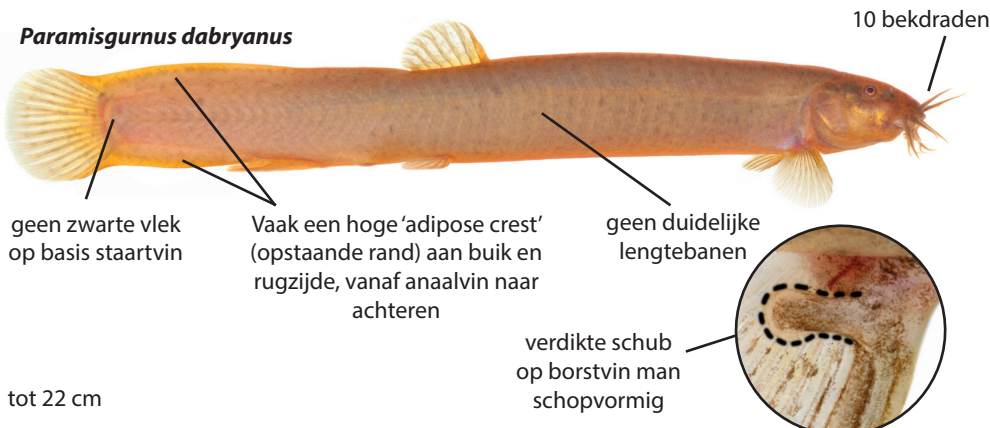
Aziatische modderkruiper *Misgurnus anguillicaudatus*

Kenmerken

De Aziatische modderkruiper lijkt zeer sterk op de Noord-Aziatische modderkruiper. De modderkruipers uit Azië zijn bovendien zeer variabel van kleur en tekening. Op basis van uiterlijke kenmerken is onderscheid met de Noord-Aziatische modderkruiper daardoor niet mogelijk. Genetische analyse kan uitsluitsel geven.

Paramisgurnus dabryanus

Kenmerken

- 10 bekdraden
- kleur: zeer variabel van olijfkeurig tot lichtoranje, egaal of met een gemarmerd tot spikkelachtig patroon, geen duidelijke lengtebanen.
- geen zwarte vlek op basis staartvin
- vaak een hoge 'adipose crest' (opstaande rand aan buik en rugzijde vanaf anaalvin naar achteren)
- mannetjes met verdikte schub op borstvin (vorm = schopvormig)